

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ У ВИМІРІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Головань М. С. (ДВНЗ “Українська академія банківської справи
Національного банку України”, м. Суми, Україна)

У контексті Болонського процесу якість освіти – це сукупність системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятним вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам. Отримання якісної освіти безпосередньо залежить від якості самих вимог (цілей, стандартів і норм), якості ресурсів (програми, кадровий потенціал, контингент абітурієнтів, матеріально-технічне забезпечення, фінанси тощо) та якості освітніх процесів (наукова та навчальна діяльність, управління, технології навчання), які безпосередньо забезпечують підготовку фахівців.

Якість професійної освіти як соціальне замовлення визначається через вимоги до випускника, які сьогодні з традиційно рівня засвоєних знань та умінь трансформуються в інший результат освіти – компетентність у сфері професійної діяльності, стійку мотивацію до навчання упродовж усього життя.

Одним з ключових питань забезпечення якості вищої освіти є якість державних стандартів вищої освіти. Перехід до компетентного підходу при розробці державних освітніх стандартів вищої освіти є своєчасним і необхідним, тому що інтегральна оцінка якості підготовки випускника може бути найбільш повною тільки при визначенні його компетентності в обраній сфері професійної діяльності.

Використання компетентного підходу при розробці державних освітніх стандартів вищої освіти вимагає зміни поглядів на структуру, форму і зміст оцінювальних і діагностичних засобів для підсумкової державної атестації випускників за напрямками підготовки, а також на організацію управління якістю підготовки фахівців.

Якість освіти характеризується, насамперед, якістю освітнього процесу, який визначається, з одного боку, особистісними властивостями викладачів і студентів, мотивами навчання, методами, засобами й організаційними формами навчання, а з іншого боку – змістом навчального матеріалу, контролем і способами управління процесом освіти, а також соціальним, економічним, технологічним і політичним становищем суспільства.

Основними властивостями і характеристиками якості освітнього процесу є: *якість змісту освіти* (якість навчальних планів, робочих програм, якість

навчальної літератури й навчально-методичного забезпечення); *якість методів навчання і виховання* (якість організації пізнавальної діяльності, якість мотивації пізнавальної діяльності, якість контролю над здійсненням навчальної діяльності, якість контролю результатів навчальної діяльності); *якість освіченості особистості* (якість засвоєння знань, якість умінь і навичок, якість засвоєння моральних норм).

Отже, якість вищої освіти – це багатовимірне поняття, що має багаторівневу структуру і включає систему показників, що оцінює якість ресурсів, змісту освіти, якість результатів навчання і якість технології навчання.

З метою підвищення якості освітнього процесу в академії цілеспрямовано ведеться робота щодо підвищення якісного складу викладачів і якісного набору студентів, поліпшення матеріально-технічної бази ВНЗ, комплектування бібліотеки необхідною літературою і новими інформаційними технологіями доступу до інформації та засобами навчання. Ведеться цілеспрямована робота щодо удосконалення організаційного та методичного забезпечення навчального процесу.

Важливим чинником підвищення якості освіти є впровадження європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) організації навчання та бально-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів. Її введення істотно змінює роботу викладачів, спонукаючи їх до постійного самовдосконалення й самонавчання, оновлення методичного забезпечення внаслідок переходу до концентрованих форм викладу навчального матеріалу, регулярного індивідуального консультування студентів, запровадження накопичувальної системи кредитів сприяє підвищенню мотивації студентів до успішного навчання, стимулює систематичну цілеспрямовану самостійну роботу студентів, спрямовану на підвищенням свого освітнього й професійного рівня впродовж усього періоду навчання та їх професійної діяльності, тобто стимулюватиме їх до навчання упродовж життя.

ЄКТС як інноваційна технологія організації навчання не обмежується вдосконаленням окремих аспектів перебігу навчального процесу, а передбачає докорінну зміну завдань, змісту і характеру принципів навчання та забезпечує індивідуалізацію навчання, безперервну активність викладача і студентів, враховує індивідуальні особливості та запити кожного студента, стимулює розумовий, соціальний і національно-духовний потенціал майбутніх фахівців і у підсумку забезпечує якість професійної підготовки майбутніх фахівців.